

# **Seminář psychologie duševního vývoje**

**Novorozenec  
Kojenec**

# Novorozenec

- Porod – 38.-42. týden těhotenství
  - Dítě 3300-3400 g / 50 cm
  - Apgar skóre
    - Virginie Apgarová (10-8 zdravé dítě; 7-4 nutná lék. péče)
    - *(dýchání, srdeční akce, svalový tonus, barva, dráždění nosní sliznice)*
    - <http://www.emimino.cz/modules.php?name=News&file=article&sid=824>
- Novorozenecké období - cca jeden měsíc
- **Období adaptace na nové prostředí**
- **Význam rané zkušenosti pro další vývoj**

# Novorozenec

- Biorytmy (krátké bdění)
- Reakce – reflexivní základ
  - Vrozené způsoby chování na určité skupiny podnětů
  - potenciál učit se (např. sání); vázané na přísun podnětů (individuálnost a selektivita reakce)
- Smysly
  - Sluch – větší rozsah
  - Dotek, teplota, změny polohy
  - Zrak se teprve rozvíjí; obrysy objektu v centru v zorném poli cca 20 cm

# Novorozenec

- Učení
  - Zjevné už ve 2.-5. dnu života
  - Sociální interakce
    - Čich (matka – 45 hod. Po narození)
    - Hlas (matka – 3. den; 3. týden – snaha lépe slyšet)
    - Obličej matky (v optimální vzdálenosti; neostře)
- Matka základní zdroj podnětů; interakce

# Kojenec

- 1. měsíc až jeden rok
- **Potřeba citové jistoty a bezpečí**
- Významné období
  - **získání základní důvěry ke světu** (např. Erikson, Matějček ad.)
  - **orální období** (Freud)
  - **senzomotorická inteligence** (Piaget)
- Nutná přiměřená stimulace (deprivace; přetížení)

# Kojenec - kognice

- Poznávací procesy
  - Konkrétní kontakt s konkrétním prostředím
  - Zrak – senzitivní fáze vývoje zrakového vnímání
    - 3. měsíc – 12-50 cm; 6. měsíc – až 100 cm
    - Preference obličejů
    - Barvy – zelená, červená od narození; základní od 2. měsíce; preference červené a modré před zelenou a žlutou
    - Pohyb – 3.-5. měsíc – horizont. pohyb; vertik. - 6. měs.; umožňuje jej odlišit od pozadí
  - význam rozvoje paměti
    - viz. např. Vágnerová

# Kojenec – motorika a kognice

- Zpoč. reflexivní (např. úchop)
  - do 2.-3. měsíce
  - Kefalo-kaudální; proximo-distální; ulno-radiální
  - Instrumentální charakter
    - Poloha těla optimální pro pozorování okolí
    - Ovládnutí hlavy (zvedání cca 2. měsíc; 3.-5. pohyb)
    - Sezení; koordinace obou rukou (6.-7. měsíc)
    - Lezení; klíštkový úchop (9.-12 měsíc)
- Vývoj poznání na bázi senzomotorických akt.
  - 1.-4. měsíc – primární kruhová reakce (vl. tělo)
  - 4.-8. měsíc – sekundární kruhová reakce (okolí)
    - Zákl. percepční konstanty (tvar, barva, velikost)
  - 8.-12. měsíc - terciální
    - (hl. prostředků k dosažení cíle)

# Kojenec - řeč

- lokalizace zvuku – novorozenec; 4. měs.
- preference hlasu před ostatními podněty
- různé teorie vývoje řeči
- rozvoj závislý na stimulaci
- schopnost porozumět 8.-10. měsíc
- vývoj:
  - křik, broukání (3. měs.), žvatlání (6. měs. - 10. měs.)
  - první slova v jednom roce; často v kombinaci s gesty



# Kojenec - emoce

- vrozená schopnost emoční reakce;
- nutná podmínka interakce, orientace i učení
- základní emoce s mimickými projevy (2. měs.)
  - po 3. měs. radost; post. více diferencované
- mezi 6. a 9. měs. diferenciací úzkosti a strachu
  - 6.-7. měs. - strach z neznámých lidí
  - 8.-9. měs. separační úzkost
- vnímání emocí druhých
  - vizuálně - od cca 2. měs.
  - indukované emoce – 10 týdnů

# Kojenec - socializace

- preference sociálních podnětů dítětem
  - pref. matky event. dalších pečujících
- sociálně stimulující projevy dítěte
  - mimika, oční kontakt, úsměv
  - pláč, křik, předřečová aktivita
  - ze strany dospělých vrozené, intuitivní
- první trimestr – *základní sociální orientace*
  - zpoč. orientované na sebe, 6. týden – oční kontakt, 3. měsíc – sociální úsměv
- druhý trimestr – *sociálně diferencující*
  - aktivnější; jednoduché sociální hry (Matějček)
- třetí trimestr – *pokračující diferenciaci*
  - – strach z cizích osob: postupné chápání kauzality